

ÄIJÄ-
HAARA
JANI
NIEMINEN

TAMMI

Jani Nieminen

ÄIJÄHARA

TAMMI

HELSINKI

Tekijä kiittää tuesta kirjastoapurahalautakuntaa,
Taiteen edistämiskeskusta ja WSOY:n kirjallisuussäätiötä.

© Jani Nieminen ja Tammi 2024
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-5899-7
Painettu EU:ssa

Prologi

Syksyisessä aamussa nuuhkin märkien puiden, havujen ja mättäiden tuoksua, lapsuuttani. Havarran suuhuni käyneitä puolukoita, tuuli ravistelee männyt hereille. Sumusta eteeni nousee hahmo, joka turpa höyryten haukkoo ilmaa, huohottaa kuin rukousta. Katson sen silmän mustaa lampea, peilipinnan renkaita, kun aamussa kajahtaa laukaus. Hirvi mylväisee, rojahtaa maahan ja vähenee.

OSA I

1.

Ravintolasalissa kiemurteli ihmiskäärme. Vilkaisin hymyilevää Saaraa, kysyin ilmeelläni: Oikeesti!

Aamu-uinnin ja suihkun jäljiltä kostea hiuskaislikko putoili silmille, Saara haroi sitä kädellään, painoi suortuvat korviensa taakse. Aapeli ihmetteli silmät suurina metallisia tarjoiluastioita, joita väki raotteli. Mitähän täällä? he kailottivat, vaikka vieressä seisoi lappu: munakokkeliä.

– Mahtuuko muka tänne? kysyin Saaralta, joka oli jo ottanut paikkansa jonossa. – Olisi pitänyt lähteä aikaisemmin.

Saara tahtoi mennä joka aamu uimaan, kesät talvet, koska olo sen jälkeen, sitä vaan on mahdotonta kuvailla, tekee niin hyvää vagushermolle, kannattais sunkin kokeilla, hän oli sanonut itseään kuivatessaan.

– Saat pian aamukahvisi ja lettuja, tulee parempi fiilis. Kivaa vaihteluahan tää on kämpillä kokkaamiseen. Saara silitti poskeani ja katseli ihmispaljoutta. Hesarissa oli kehuttu Crunchin aamiaista, ja arvion seurauksena kaikki Hangon kesäasukkaat olivat rynnineet tänne.

Nostin Aapelin syliini, koska olin huomaavinani, että hän säikäyi tarjoilijaa. Paita liiskaantui selkääni kiinni. Ruoan käry tunki sieraimiin, tehotuotettu sika oli ensin saanut sähköä kalloonsa, minkä jälkeen veitsi oli suihkinut Potsin ohuiksi

viipaleiksi ja viimeiseen rasvakylypyyn tornilakkisten pannulla. Keittiöstä kuului sihinää, huutoa, naurua ja kolinaa. Aapeli halusi katsoa ja seisahduimme kyökin tarjoiluaukon eteen, jonka takana huolettoman oloiset kiiruhtivat.

Nuoren miehen kauttaaltaan tatuoidut kädet heittivät pannuille pekonia, kananmunia ja nakkeja. Orastava nainen paistoi lettuja ja nauroi leimamosolle, joka juuri nyt käänsi radion kovemmalle, ja samassa he alkoivat kuin yhteisestä merkistä koreografian. Lieden ja kokkaamisen äärellä raikui *Tämä ilta kävellään käsi kädessä. Ihmisten edessä...* Aapeli tuijotti sylistäni, selkäni väsyi, mutta kun laskin pojan niin että hänen jalkansa lähes tavoittivat lattian, Aapeli tarrasi kiinni jenkkahivoihini. Tatuoitu kokki huomasi pojan, vilkutti laulun ja tanssinsa lomasta. Aapeli nosti ujon oloisesti kättään, Saara huikkasi etäämmältä:

– Kristian, sain meille pöydän! Keräsin jo itselleni ja Aapelille.

– Mene kulta äidin kanssa, isikin käy ottamassa aamiaista.

Aapeli protestoi tarraamalla yhä tiukemmin kaulastani. Niinpä pitelin häntä sylissäni kunnes Jenni pääsi radiossa laulunsa loppuun.

Jonossa edessäni seisoj kukkapaitaan pukeutunut mies, joka tuoksui vahvalle partavedelle. Aurinko oli helottanut hänen kaljun päälakensa kauttaaltaan punaiseksi. Kollo oli kerännyt rapsakaksi krematoroitua porsasta lautaselleen, hän maiskutti sitä sisuksiinsa jonottaessaan, kääntyili, vilkuili minua ja nuoli rasvaisia sormiaan. Auennut suu tarjoili alkoholin ödööria. Kukkapaita oli napitettu paljastamaan rintakarvojen vanhenut valkeus. Lähtöväri, isäni tapasi sanoa.

Tajusin toljottaneeni liian pitkään sillä ilmeelläni, joka aina nousi kasvoilleni ihmisten edessä: jonoissa, odotuksen äärellä, lähtöselvityksissä ja siirtymissä. Kun katselin tuota

lihaa jauhavaa lähimmäistä, mieleeni tunkeutui kuva kolmesta pienestä porsaasta Golgatalla, keskimäinen vinkaisee: Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä mitä tekevät.

– Huomenta, mies totesi leppoisan kuuloisesti.

– Moi.

– Tulee kuuma päivä. Hän hieroi kalloaan samalla kädellä, jonka sormia oli juuri äsken nuollut rasvasta puhtaaksi.

– Tämän päivän puna on huomisen bruna. Mies nauroi omalle jutulleen, ja käsi silitteli aina vain palanutta päänahkaa. Korvassa oli kultainen rengas, joka oli liian pieni, ja se oli puristunut kiinni korvalehteen. Mies tunki lisää marttyyria suuhunsa. Jono ei liikkunut, lettutyttö ja tatuointipoika eivät enää joranneet, eivät laulaneet. Kainaloni olivat märät, haistoin oman hikiäni ja huonosti kuivuneen t-paidan. Tässä kestäisi.

– Noillako pärjää? Saara katsoi omenamehulasiani, leipäsiivua, jonka vieressä oli salaattia ja kurkkua. Istuuduin, kuumuus oli vienyt ruokahaluni. – Haluutko että otan sulle jotain, kun haen lisää? Saara kysyi.

– Ei tarvii.

– Lettuja, niistähän sä tykkäät!

– Haen myöhemmin kahvin kanssa.

Saara katosi ihmisjumiin. Aapeli pisteli haarukallaan munakokkelia ja vaikutti keskittyneeltä. Huomisenbrunapunamies oli istuutunut naisen viereen, joka sojotti tuolissaan kynttilänä. Hän katseli syliinsä kuin peläten että sinne putoilisi murusia, pyöritteli vasemman nimettömän sormusta hermostuneen oloisena. Mieleeni lehahti rengastettu varpuunen, jonka kaivoimme maahan kauan sitten Autokaupungin kesässä, kesken leikin, poimimme kukkia, laskemme niiden päälle hautaan *lintusen joka täytyy haudata, ja nuoruuteni, siinä sivussa, turhan vanhaksi käyneen.*

Pian nainen nousisi, aloittaisi: *Non, rien de rien, non, je ne regrette rien*, ja me kaikki yhtyisimme lauluun ja tanssiin. Juuri silloin Huomisenbrunapunamies alkoi yskiä valtavalla voimalla. Varpunen katseli ympärilleen nolostuneen oloisena, kun mies mylvi ja jatkoi kröhimistään. Nyt puuska jo rauhoittui, hän hörppäsi vettä, kipristeli nenäänsä, päästelikö ilmaa sieraimistaan, kananmunan keltuaisen paloja? Otti servietin, niisti, yskäisi vielä kevyesti.

Varpunen oli ristinyt kätensä reisien päälle. Ruiskukan-sininen leninki ja rintaneula rinnassa, kiharat hiukset näyttivät kosteilta, ehkä hänkin oli käynyt pulahtamassa aamulla.

Aapeli ei jaksanut Saaran tuomia lettuja, söin hänen annoksensa loppuun, join haalennuta kahvia. Sali oli tyhjennyt. Tarjoilijat veivät astioita pois ja sulkivat metallisia kitoja, joiden sisään ei enää kannettu lisää munakokkelia. Aapelilla oli shortsit, vaaleansininen hellehattu, pieniruutuinen kauluspaita ja ruskeat sandaalit. Kun katsoin häntä, tunsin ylitsevuotavaa rakkautta, joka valui liikutuksena poskilleni.

– Onko Aapeli pissahätä? Saara kysyi ja laski kahvikuppinsa.

– Yy-yyy. Poika pudisti päätään ja jatkoi tarjoilijoiden touthujen seuraamista.

Pöytämme viereen ilmestyi jostain lapsi, joka ojensi kätensä kohti Aapelia.

– Tule leikkimään, hän pyysi.

Aapeli istui tuolillaan jähmettyneenä ja katseli levottomana vuoroin Saaraa ja vuoroin minua.

– Aava, ei saa häiritä toisten syömistä. Lapsen äiti tuli paikalle ja otti häntä kädestä.

– Ei mitään, niin kivasti tulit pyytämään leikkiin, Saara sanoi ja hymyili Aavalle ja tämän äidille.

– Miksi ei halunnut leikkiä? kuulin Aavan kysyvän kun

hänen äitinsä talutti tytön takaisin pöytään. Aapeli ojenteli käsiään, ja Saara nosti pojan syliinsä.

– Pitäiskö mennä? Saara katsoi minuun.

Join kahvini loppuun, siirsin tuolia.

– Sori, totesin Saaralle, joka painoi etusormellaan korvaansa.

Kuljimme hiljaisuuden vallitessa, Aapeli istui matkarrattaissaan, joita oli kevyt työntää, mutta eteneminen pehmeässä rantahiekassa niiden kanssa olisi mahdotonta, ja sinne poika nyt osoitti sormellaan.

– Rantaan, isi rantaan.

Aurinkovoiteen ja hien yhdistelmä kirveli silmiäni.

– Saat kävellä, jos kerran haluat rannalle, äyskäisin.

Aapelin suu meni viivasuoraksi, hän kävi murjottamaan, ja kun avasin valjaat ja yritin nostaa pojan rattaista, hän puhisi:

– Yyy-yy, ja alkoi itkeä.

Saara tuijotti minua vakavan näköisenä, ja laskeuduin Aapelin viereen.

– Anteeksi kulta, ihan turhaan isi taas noin.

– Mennään me Aapeli. Saara nosti pojan syliinsä, ja tämä lakkasi itkemästä. – Päästetään isi töihin, eikös. Saara pyyhki Aapelin kyyneleitä ja asetteli hänen lakkiaan.

– Ei isi töihin, Aapeli huusi.

– Keräillään me vaikka kiviä, Saara sanoi pojalle ja kääntyi sitten puoleeni. – Ennen kuin meet, anna ne vesipullot sieltä rattaiden taskusta.

Talossa oli kuuma, ilma ei liikkunut, vaikka kaikki ikkunat olivat auki. Kapusin yläkerran pieneen vinttihuoneeseen, mietin portaissa pystyisikö siellä olemaan jos alakerrassakin oli noin tukalaa. Ylös päästyäni otin paidan pois. Läimäsin aamiaisen jäljiltä pullottavaa vatsaani.

– Vitun porsas! Katselin itseäni peilistä, maha roikkui kuin aavikolle unohtunut nahkaleili. – Saatanan miesvalas!

Istuuduin pienen pöydän ääreen, jolle olin asettanut läppärin ja keskeneräisen romaanini. Siirtelin liuskoja, tutkailin juoksevia rivejä, tekstiä, josta Camilla oli ollut niin innoissaan.

Hurjalla harjulla kaikenlaisen maailman turuilla seisoi olkijaloillaan hirvi neljän askeleen päässä joulusta. Laaksossa alastomat ihmishahmot kietoutuivat toisiinsa vapaassa pudotuksessa miehiä naisia naisia miehiä miehiä sekaisin. Ukkonen jyrähti. Olkibirvi välitti salamaniskun toisin kuin metsästäjä Balthazar. Juo tästä, nainen kuiskasi ja tunki pinkeän rintansa metsästäjän huulille, maito suihkusi. Laaksosta kaikui kiimahuutoinen parittelu. Norjaa puhuva isokorsto tunki koivuista anustappia aistillisen Hilden peräaukkoon. Jumala karjui: Olen näkyjeni vanki, huohotti ja runkkasi...

Luin tekstiä, valuin hikeä. Suuta kuivasi, olin kadottanut otteeni. Mietin Top Gun -elokuvan kohtausta, jossa Tom Cruise laulaa The Righthouse Brothersin You've Lost That Lovin' Feelingiä. Mietin kollegani Heinosen toteamusta: Omat kyhäelmät vanhenee niin nopeasti. Laskin kuinka monta päivää minulla olisi seuraavan version palauttamiseen, niitä oli liian vähän.

Kustantamon aulassa nyhrään taskuun unohtunutta kassakuittia, hikinen käteni on tehnyt siitä mössööntyneen pallon. Lähestyn vahtimestaria, joka istuu kopissaan käytävän päässä.

Anteeksi, mulla pitäisi olla...

Vahtimestari aukaisee luukun. Sori en kuullu!

Mulla on sovittu tapaaminen.

Kenen kanssa? Vahtimestari alkaa silmäillä konettaan.

Pertun ja nyt en muista tän uuden...

Roope.

Just se.

Ja sun nimi?

Kristian...

Löysin sen tästä, kello 10.00.

Nyökkäilen.

Neuvotteluhuone Pegasos.

Oon käynyt vaan vanhalla toimistolla. Kun vierailin siellä ensimmäisen kerran, minua vastaan asteli koira, sanon nauruskellen.

Vahtimestari katselee minua kuin vähäjärkistä.

Siitä tuli hyvä fiilis. Ajattelin, että kustantamo, jossa ensimmäiseksi tapaa koiran, ei voi olla läpeensä paha paikka, jatkan nolostuneena.

Just, vahtimestari toteaa ja kuikuilee olkapääni yli. Tässä on nyt rauhallinen hetki, voin saatella sua tonne portaikkoon. Se on aika sokkeloinen, siellä saattaa vieläkin harhailla viime viikolla matkaan lähetettyjä lastenkirjailijoita.

Yritän naurahtaa vahtimestarin huumoriviritykselle ja lähdän kulkemaan hänen perässään.

Se on tuo ovi vasemmalla, vahtimestari sanoo ja viittoilee kädellään.

Paljon kiitoksia ja sellainen vielä, että onko tässä vessa lähellä? Alan vispata jalkaa ja nyhrätä kassakuittia taskussa.

Neuvotteluhuoneesta oikeelle, käytävää pitkin ja vasemmalla.

Katselen kuinka vahtimestari katoaa portaikkoon. Kävelen hänen neuvomaansa reittiä kohti vessaa. Ravistelen huolella, mutta silti kusta lorahtaa yllättävän paljon housuun. Tulee epämiellyttävä olo. Avaan oven ja olen teilata käytävää pitkin harppovan, kahvikuppia ja tablettia kantavan miehen.

Sori! Tuliko päälle, kahvit tai siis ensin ovi ja sit kahvit? kysyn.

Ei haittaa, mies hymyilee, siristää silmiään ja toteaa riehakkaan kuuloisesti:

Suuri tussahdus -Kristian! Mies siirtää tabletin vasempaan käteen kahvikuppinsa kanssa ja alkaa vatkata kättäni. Roope, joillekin R:llä, joillekin T:llä. Kahvia läikkyy käytävälle, mutta hän ei tunnu olevan moksiskaan. Otat sä kahvii?

Join just kotona, mutta vissyy voisin ottaa, sanon ja pyyhin märiksi jääneitä käsiä reisiini.

Vissyy ei nyt taida olla, Roope sanoo pahoittelevaan äänen-sävyyn.

Ihan tavallinen vesikin kelpaa, vakuuttelen kiireesti. Vituttaa höpinäni vissystä, Roope sai vaikutelman, että olen vaativa, enkä missään nimessä halua antaa sellaista kuvaa: paremminkin nöyrä ja kiitollinen, jos vielä ikinä kustantavat minulta jotain.

Astumme huoneeseen. Pöydän takana istuu Perttu, hän kohottaa katseensa ja huikkaa:

Runoilija itse.

Nyökyttelen ja silmäilen paikkaa, jossa Camilla yleensä istuu, ja aivan kuin tämän aavistaen Perttu aloittaa: Tosiaan, tässä on nyt näitä muutoksia tullut tämän oston myötä... Perttu pyyhkäisee heittotukan silmiltään ja painaa etusormella silmälasejaan ylemmäs. Et Camillahan siirtyikin tonne tietokirjapuolelle, oon nyt sitten tässä Roopen oikee käsi.

Perttu on niin vaatimaton! Roope nauraa. Kristian, katselet meidän uutta kustannuspäällikköä.

Perttu hymyilee jotenkin vaivaantuneen oloisesti, valkoinen kalliin näköinen kauluspaita on ylhäältä napittamatta ja paljastaa karvattoman rinnan. Perttu näyttää nuorelta, ja sitähän hän onkin. Tullut taloon vasta muutama vuosi sitten, mutta hänen uransa on ollut nosteessa ensimmäisestä päivästä lähtien.

Laitoimme näistä muutoksista kyllä isolla jakelulla tiedonannon, mutta kaikki eivät ole jostain syystä saaneet sitä, ilmeisesti säkin kuulut heihin? Roope katsoo minua kysyvän oloisena.

Joo, siis en oo saanu mitään tai siis en ainakaan muista että olisin saanut, ehkä jos tietty roskapostin vielä...

My bad, Roope nostaa kättään, ottaa kulauksen kupistaan, jatkaa: Pertusta tulee sun kusti, koska Camillahan ei luonnollisesti enää lue tätä meidän silppua. Miltäs kuulostaa?

Suuni on kuiva, hikoiluttaa, mutten halua muistuttaa Roopea puuttuvasta vedestä.

Sehän on suuri ilo ja kunnia, sanon.

Hienoo, Roope kajauttaa. Perttu näyttää edelleen jotenkin vaikealta. Nyt kun tää on selvää, niin mennään sun käsikseen. Roope naputtaa sormellaan pöydällä olevaa plosaa. Milloin tän pitikään olla ulkona?

Perttu tuijottaa konettaan.

Vuoden päästä elokuussa.

Ja kaikki on Camillan kanssa sovittu? Roope kysyy.

Perttu nyökyttelee.

Mutta eihän tää oo millään valmis siihen mennessä! Roope laittaa kätensä taskuun ja kun hän vetää sen sieltä ulos, sormien välissä on pastilli, jonka hän pistää suuhunsa. Roope imeskelee ja maiskuttaa samalla kun jatkaa: Kristian, älä ymmärrä väärin, tiedän lukemattakin, että meillä on tossa kova nippu, jos Camilla on ollut siitä kiinnostunut, tai ei mitään jos vaan kun Camilla on kirjoittanut tästä sopparin. Mähän en oo lukenut kuin alun, sanon aina, että kyllä sen eka lauseesta tietää onko siinä sitä taikaa ja vittu rokkenrollia, Roope nauraa, vakavoituu sitten nopeasti. Kristian, luulen, et oon sulle tän jälkeen Roope T:llä. Tää on meidän makuun liian kokeellinen.

Roopen katse porautuu silmiini. Puristan käteni nyrkkiin, nyökyttelen suu niin kuivana, etten rohkene yrittää minkäänlaista ääneenlausuttua. Perttu istuu naama punaisena omassa tuolissaan, muistan kuinka vanhalla toimistolla hän ja Camilla hehkuttivat käsistäni, tarjosivat alkoholitonta kuohuvaa kustannussopimuksen kunniaksi.

Tässä on edelleen potentiaalia mutta myös paljon riskitekijöitä, Perttu sanoo. En missään nimessä väitä, että romaanin tarvitsee olla juonivetoinen, mutta sun täytyy varautua siihen, että tämänhetkinen ratkaisu pudottaa suuren osan lukijoista kyydistä jo alkumetreilla. Perttu katsoo käsikirjoitustani, pitää pienen tauon, näyttää lukevan edelleen ensimmäisiä rivejä. Hän nostaa katseensa, nojautuu taaksepäin, vilkaisee olkapäänsä yli ikkunasta avautuvaa näkymää ja jää tuijottamaan mitä lie. Mut siis jos tää lähtis perinteisemmin, saisitko tähän vähän kuvausta ja henkilöille taustoitusta, nyt ne putoaa jotenkin tosta vaan, ettei vedettäis lukijalle heti alkuun luuta kurkkuun. Säpsähdän. Vanhan toimiston pöytään

Camilla kohottaa kuohuvalasia, taputtaa käsikirjoitusta:

Ai että miten upeesti tää lähtee! Tosta vaan kuin elämä itse. Kristian, sä vedät täysillä lukijalle luun kurkkuun, en oo hetkeen, en ehkä koskaan lukenut mitään vastaavaa, vai mitä Perttu?

Perttu nostaa lasiaan ja hymyilee, kippis sille.

Perttu puhuu vieläkin, en tiedä missä kohtaa olen lakannut kuuntelemasta.

Siis ette enää halua tätä?

Perttu suoristautuu, pudottaa käsiksen pöydälle.

Kristian, tämä ei missään nimessä tarkoita sitä etteikö me haluttais sun kirjaasi, mutta nyt pitää yhdessä miettiä, mihin

suuntaan käsistä täytyis lähtee viemään. Meillä on tällä hetkellä Roopen kanssa sellainen olo, että sun tekstisi poikkeaa kustannuslinjauksesta, jonka olemme tehneet.

Selvä, pihahdan. Teeke mieli repiä tuon Juudaksen kauluspaidan loputkin napit auki, sanoisit saatana edes suoraan, että kirja poikkeaa meidän kaupallisesta linjasta. Sen sijaan piipitän: Milläs aikataululla sitten...

Syyskuu, saatko siihen puristettua? Roope selaa puhelintaan, vastailee viesteihin kiireinen kustantamoihminen.

Alkuun vai? Kylmä hiki juoksee selkääni pitkin.

Ei tokikaan, Perttu sanoo, pyyhkäisee sormillaan heittotukkaansa ja hymyilee. Syyskuun loppuun.

Ei me mitään raakalaisia täällä olla. Roope nostaa katseensa puhelimestaan ja päästää sellaisen nauramista muistuttavan öhkäisyn.

Vitun hyvä! Tuijotan eteeni ilmeettömänä.

Perttu innostuu.

Just noin Kristian, tota tilaan sulta, ala kirjoittaa samalla tavalla kuin puhut!

Ai kiroillen? Katselen Perttua ja Roopea.

Ei, vaan silleen, kyl sä tiedät! Sitä kohti. Perttu sukii edelleen hiuksiaan naama punaisena.

Ostat sanelukoneen. Roope laittaa puhelimen pois vain kaivaakseen sen uudelleen esille. Tai vitut mitään ostat, lataat sovelluksen, kato, tää on hyvä. Sit vaan pälätät menee. Roope koskettaa sormellaan näyttöä. Hölöhölöä ja kas, näin sitä tehdään suomalaista laatuproosaa.

Ajattelen huomauttaa, että sillä tavalla tuo pöydällä makaavakin on pitkälti saanut alkunsa, Camillan innoittamana, mutta annan olla. Voima on paennut minusta.

Hämärässä rappukäytävässä havahdun siihen, etten tiedä miten löydän ulos. Pyörrän ovelta, jossa lukee: Avaaminen

aiheuttaa hälytyksen. Kuulen kenkien kopinaa kivisiä portaita vasten, eteeni ilmaantuu nuori silmälasipäinen nainen, tukka nutturalla ja kädessään iso pino papereita.

Ai kuinka säikähdin! nainen nauraa.

Sori, mitenköhän täältä pääsee ulos?

Nainen katsoo minua ihmeissään ja johdattaa saman oven eteen, jolta olen hälytyksen pelossa kääntynyt. Hän työntää sen auki, ovi alkaa pitää piipittävää ääntä.

Täällä ei kannata ottaa kaikkee niin kirjaimellisesti, nainen sanoo ja hymyilee.

Huokaisin syvään. Siirsin katseeni läppäriltä seinustalla olevaan kapeaan sänkyyn, jonka vieressä yöpöydällä kirjapinon päällä oli herätyskello. Kun aikaraudan veti käyntiin, kellotaulua kiertävä lentokone lähti raksuttaen liikkeelle. Nostin vekkarin ja katsoin pinon päällimmäistä, Anais Ninin Pikkulintuja.

Ulko-ovi kävi.

– Lähdetäänkö? Saara huhui alakerrasta. – Aapelin pitäisi saada lounasta ja mullakin alkaa olla jo nälkä. Voit toki jäädä kirjoittamaan jos siltä tuntuu, Saaran ääni kantautui portaiden läpi.

Katsoin aikaansaannostani, puolikasta liuskaa, johon oli kirjoitettu caps lock päällä: VITTU MÄ OON PASKA VITTU MÄ OON PASKA VITTU MÄ OON PASKA...

Katsahdin kirjapinosta työntyvää kirjaani: Suuri tussahdus. Sen valkoisena loimottavassa kannessa oli musta kuula, josta sinkoili räjähdystä imitoivaan tapaan kirjaimia. Suuren tussahduksen merkittävin hetki oli osunut keskelle kirjamesujen illanviettoa, missä itse Jari Tervo lasi runoelmani päälle jallupikarinsa.

Kesä ja männyt tuoksuivat avoimesta ikkunasta, rantabulevardilla autot kiihdyttivät, polkupyörien soittokellot helisivät

ja lomastaan nauttivat ihmiset nauroivat musiikin pauhatessa. Tuijotin Suurta tussahdusta itsesäälin vallassa. Olin odottanut siltä niin paljon. Kuinka olisin päässyt fabuloimaan ajan-kohtaisohjelmiin. Tai sisustuslehtien aukeamille, jossa yhdessä Saaran kanssa esittelisimme uutta kotiamme ja onneamme otsikon alla: Toinen on vappu ja toinen on pääsiäinen. Saaralle vappu oli karnevaali vailla vertaa, mutta minä en vieläkään osannut viettää sitä. Saara taas oli imenyt avullani itseensä pääsiäisen riitit ja vaati aina silloin lakeuksille, valakian ja lintujen pariin.

Yritin muistutella itseäni siitä kuinka monella oli vielä vaikeampaa kuin kirjailijoilla. Vaikka siivoojilla, niin kuin Hota-kainen totesi jossain haastattelussa.

Leikittelin ajatuksella, että olisin ihminen, jonka suurin intohimo olisi siivous, mutta eräänä päivänä huomaisin, etten enää osaa. En saisi imuria käyntiin, vaikka kuinka tempoisin johtoa, vaihtelisin töpseliä pistorasiasta toiseen. Huomaisin pesseeni lattiat, vaikka en ollut vielä imuroinut... Tai olisin jäätelönmyyjä, saanut koko kesäksi vuokrattua kioskilleni paraatipaikan Linnanmäen portin juurelta enkä yhtäkkiä osaisikaan tehdä palloja. Jäätelö lipsuisi kauhastani, tai painaisin palloa liian lujaa, vohveli murskaantuisi, eikä siitä voisi mitään rahaa pyytää, sellaisesta tuhrusta. Kioskin eteen kerääntyisi jono, mutta viimein väki kaikkooisi, kun viiden minuutin odotuksen jälkeen samat tyypit, äiti ja pieni lapsi, eivät olisi vielä saaneet tilaustaan.

– Mä tuun just, huusin ja sammutin koneesta virran.
– Tekis mieli jäätelöä. Tunsin kuinka vatsani löysä liha hölskyi askelluksen tahdissa.

– Eilen oli kyllä puhetta Neljän tuulen tuvasta, lohikeitosta ja kakusta. Saara mutristeli suutaan portaikon alapäässä, aseteli aurinkolasit silmilleen.

– Vittu, mä unohdin jo.

Aapeli tuijotti minua Saaran vieressä.

– En halua, et poika oppii ton sanan, se on niin rumaa kun pienet lapset hokee veellä alkavaa, enkä varsinkaan nyt kun hän on aloittamassa päiväkodin. Saara katsoi minuun. Docent död lauloi *Bakom mina solglasögon kan jag va' mig själv*.

– Anteeks, mutisin.

Ymmärsinhän minäkin, ettei se olisi sopivaa, että lapset puhuisivat kuin Alamon aseman koulunpihassa, ensimmäisessä keväässä Autokaupungista muuton jälkeen.

Katselen kuinka kuudesluokkalainen Päivi poltetaan ykköspesälle. Voi Kristuksen vittu, hän karjaisee ruskeat hiukset auringossa kimmeltäen. Päivillä on yllään vihreäruudullinen kauluspaita ja sinisissä farkuissa pitkät jalat, joissa uudet lenkkarit. Heikki toteaa: Kinusin tuollaasia, osootin leherestä, äitee katto kuvaa: Nuoko? Nehän näyttää aivan pillulta!

»OLEN HUONO ISÄ,
HUONO PUOLISO JA
PASKA KIRJAILIJA.»

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5899-7